

УДК 657

Облік і оподаткування

Шигун Марія Михайлівна

*доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри бухгалтерського обліку та консалтингу
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»*

Шигун Мария Михайловна

*доктор экономических наук, профессор,
заведующая кафедрой бухгалтерского учета и консалтинга
ГВУЗ «Киевский национальный экономический
университет имени Вадима Гетьмана»*

Shygun Maria

*Doctor in Economics, Professor,
Head of Accounting and consulting Department
SHEI "Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman"*
ORCID: 0000-0003-1660-9534

Безверхий Костянтин Вікторович

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансового аналізу та аудиту
Київський національний торговельно-економічний університет*

Безверхий Константин Викторович

*кандидат экономических наук, доцент,
доцент кафедры финансового анализа и аудита
Киевский национальный торгово-экономический университет*

Bezverkhyi Kostiantyn

*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of financial Analysis and Audit
Kyiv National University of Trade and Economics*
ORCID: 0000-0001-8785-1147

**РОЗВИТОК ФОРМАТУ XBRL, ЯК ПОДАЛЬШИЙ НАПРЯМОК
ЦИФРОВІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
DEVELOPMENT OF XBRL FORMAT AS A FURTHER DIRECTION
OF DIGITALIZATION OF FINANCIAL STATEMENTS
РАЗВИТИЕ ФОРМАТА XBRL, КАК ДАЛЬНЕЙШЕЕ
НАПРАВЛЕНИЕ ЦИФРОВИЗАЦИИ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ**

Анотація. Вступ. В умовах постійних технічних відкриттів, збільшення впровадження новітніх технологій в практичній діяльності, постає питання, щодо впровадження їх у вітчизняну практику звітування. Без належної організації складання фінансової звітності підприємства неможливо впровадити інформаційні технології, зокрема налагодити процес подання такої звітності. Впровадження таксономії МСФЗ фінансової звітності дало поштовх для розвитку такого стандарту електронної звітності як XBRL. Тому актуальним питанням буде розгляд формату XBRL, як подальшого напрямку розвитку цифровізації фінансової звітності.

Мета. Метою дослідження є аналіз запровадження формату XBRL та альтернативних форматів для цілей подання фінансової звітності в різних країнах світу, виокремлення відповідних стейкхолдерів, що використовують даний формат, а також визначення подальшого напрямку цифровізації процесу звітування.

Методи. Під час проведення дослідження було використано такі методи: аналізу та синтезу (аналіз динаміки застосування формату XBRL у країнах світу); групування (виділення кількості установ у розрізі країн світу, що використовують XBRL при формуванні фінансової звітності); спостереження (виділення зарубіжних установ, що використовують формат XBRL при формуванні фінансової звітності); логічного узагальнення результатів (формулювання висновків).

Результати. В процесі проведеного дослідження виділені стейкхолдери, що використовують електронний формат звітності XBRL, а саме: 1) регулятори; 2) компанії; 3) уряд; 4) постачальники даних; 5) аналітики та інвестори; 6) бухгалтери, що дозволило охарактеризувати їх інформаційні потреби.

Надано характеристику альтернативних форматів цифрової звітності (PDF, HTML, XML, JSON, RDBMS), що забезпечать управлінський персонал необхідною інформацією щодо доцільності їх застосування у вітчизняну та міжнародну практику звітування.

Проаналізовано кількість установ у розрізі країн світу, що використовують XBRL та динаміку його застосування установами за 2001 – 2020 рр. у світі.

Перспективи. В подальших наукових дослідженнях пропонується зосередити увагу на розробці єдиної таксономії інтегрованої звітності. Це дасть змогу впровадити такий формат як XBRL при поданні інтегрованої звітності всім зацікавленим стейкхолдерам.

Ключові слова: цифровізація, формат, фінансова звітність, електронна звітність, стейкхолдери, XBRL.

Аннотація. Введение. В условиях постоянных технических открытий, увеличение внедрения новейших технологий в практическую деятельность, возникает вопрос, по внедрению их в отечественную практику отчетности. Без надлежащей организации составления финансовой отчетности предприятия невозможно внедрить информационные технологии, в частности наладить процесс представления такой отчетности. Внедрение таксономии МСФО финансовой отчетности дало толчок для развития такого стандарта электронной отчетности как XBRL. Поэтому актуальным вопросом будет рассмотрение формата XBRL, как дальнейшего направления развития цифровизации финансовой отчетности.

Цель. Целью исследования является анализ внедрения формата XBRL и альтернативных форматов для целей представления финансовой отчетности в различных странах мира, выделение соответствующих стейкхолдеров, использующих данный формат, а также определения дальнейшего направления цифровизации процесса отчетности.

Методы. При проведении исследования были использованы следующие методы: анализа и синтеза (анализ динамики применения формата XBRL в странах мира); группировки (выделение количества учреждений в разрезе стран мира, которые используют XBRL при формировании финансовой отчетности); наблюдения (выделение зарубежных учреждений, которые используют формат XBRL при формировании финансовой отчетности); логического обобщения результатов (формулирование выводов).

Результаты. В процессе проведенного исследования выделены стейкхолдеры, которые используют электронный формат отчетности XBRL, а именно: 1) регуляторы; 2) компании; 3) правительство; 4) поставщики данных; 5) аналитики и инвесторы; 6) бухгалтеры, что позволило охарактеризовать их информационные потребности.

Охарактеризованы альтернативных форматов цифровой отчетности (PDF, HTML, XML, JSON, RDBMS), которые обеспечат управленческий персонал необходимой информацией относительно целесообразности их применения в отечественной и международной практике отчетности.

Проанализировано количество учреждений в разрезе стран мира, которые используют XBRL и динамику его применения за 2001 - 2020 гг. в мире.

Перспективы. В дальнейших научных исследованиях предлагается сосредоточить внимание на разработке единой таксономии интегрированной отчетности. Это позволит внедрить такой формат

как XBRL при представлении интегрированной отчетности всем заинтересованным стейкхолдерам.

Ключевые слова: цифровизация, формат, финансовая отчетность, электронная отчетность, стейкхолдеры, XBRL.

Summary. Introduction. In the conditions of constant technical discoveries, an increase in the introduction of the latest technologies into practical activities, the question arises of introducing them into the domestic reporting practice. Without proper organization of the preparation of financial statements of an enterprise, it is impossible to introduce information technologies, in particular, to establish a process for submitting such reports. The introduction of the IFRS taxonomy for financial reporting gave impetus to the development of such an electronic reporting standard as XBRL. Therefore, an urgent issue will be to consider the XBRL format as a further direction in the development of digitalization of financial reporting.

Purpose. The aim of the study is to analyze the implementation of the XBRL format and alternative formats for the purposes of presenting financial statements in various countries of the world, to identify the relevant stakeholders using this format, and to determine the further direction of the digitalization of the reporting process.

Methods. During the research, the following methods were used: analysis and synthesis (analysis of the dynamics of the use of the XBRL format in the countries of the world); groupings (allocation of the number of institutions in the context of the countries of the world that use XBRL in the formation of financial statements); observations (highlighting foreign institutions that use the XBRL format in the formation of financial statements); logical generalization of results (formulation of conclusions).

Results. In the course of the study, the stakeholders who use the XBRL electronic reporting format were identified, namely: 1) regulators; 2)

companies; 3) government; 4) data providers; 5) analysts and investors; 6) accountants, which made it possible to characterize their information needs.

Alternative formats of digital reporting (PDF, HTML, XML, JSON, RDBMS), which will provide management personnel with the necessary information regarding the appropriateness of their use in domestic and international reporting practice, are characterized.

The article analyzes the number of institutions in the context of the countries of the world that use XBRL and the dynamics of its use for 2001 - 2020. in the world.

***Discussion.** Further research is proposed to focus on developing a unified taxonomy for integrated reporting. This will allow the introduction of a format such as XBRL in the presentation of integrated reporting to all interested stakeholders.*

***Key words:** digitalization, format, financial reporting, electronic reporting, stakeholders, XBRL.*

Постановка проблеми. В умовах постійних технічних відкриттів, збільшення впровадження новітніх технологій в практичній діяльності, постає питання, щодо впровадження їх у вітчизняну практику звітування. Без належної організації складання фінансової звітності підприємства неможливо впровадити інформаційні технології, зокрема налагодити процес подання такої звітності. Впровадження таксономії МСФЗ фінансової звітності дало поштовх для розвитку такого стандарту електронної звітності як XBRL (eXtensible Business Reporting Language).

XBRL – це відкритий міжнародний стандарт цифрової звітності про бізнес, яким керує глобальний консорціум з неприбутковою діяльністю XBRL International. XBRL використовується у всьому світі, у більш ніж 50 країнах. Щороку створюються мільйони документів XBRL, які замінюють

старіші паперові звіти на більш корисні, ефективніші та точніші цифрові версії.

Перехід від паперових, PDF та HTML-звітів до XBRL трохи нагадує перехід від фотозйомки на плівку до цифрової фотографії або з паперових карт на цифрові карти. Новий формат дозволяє робити все те, що раніше було можливим, але також відкриває цілий ряд нових можливостей, оскільки інформація чітко визначена, не залежить від платформи, перевіряється та цифрова. Подібно до цифрових карт, цифрові звіти про бізнес у форматі XBRL спрощують спосіб використання, обміну, аналізу та додавання цінності до даних [21]. Тому актуальним питанням буде розгляд формату XBRL, як подальшого напряму розвитку цифровізації фінансової звітності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням складання фінансової звітності в умовах застосування інформаційних технологій займалися як вітчизняні, так і зарубіжні дослідники. Бойко Р. [1] розглядає XBRL як новий стандарт представлення. Борисенко А.О., Кузнецова С.О. [2] розкривають інформацію про основні засоби під час формування звітності у форматі XBRL. Брикін А.В. [3] наводить досвід підготовки звітності в форматі XBRL. Булига Р.П. та Сафонова І.В. [4] тлумачить XBRL як цифровий формат звітності економічних суб'єктів. Биковська О. та Юзефальчик І. [5] обґрунтовують XBRL як новий формат фінансової звітності. Вакун О.В., Городиський М.П., Грабчук І.Л., Соловійов Б.С. [6] виділяють проблеми впровадження стандарту звітності XBRL. Городецька О.Ю. та Гобарева Я.Л. [7] розглядають формат XBRL та його використання. Жукова Н.В., Яровава В.В., Воробьева Е.В. [8] та Оленьков Д. [9] визначає XBRL як новий формат розкриття інформації. Короп С. [10] досліджує реальність впровадження XBRL. Лялькова Є.Є. [11] вивчає міжнародний досвід застосування XBRL. Малиновська Н.В. [12] обґрунтовує тенденції розвитку публічної звітності в умовах цифровізації.

Морозова Т.В., Сафонова Е.Г. та Калачева О.М. [13] оцінюють вплив МСФЗ-таксономії на формат XBRL. Нестерова Д.А. [14] наводить перспективи стандарту XBRL. Озеран А.В. [15] досліджує забезпечення прозорості фінансової звітності в умовах застосування сучасних інформаційних технологій. Островська О.А. [16] робить огляд технології XBRL. Американські дослідники Р.Д. Плюмлі (R.D. Plumlee) та М.А. Плюмлі (M.A. Plumlee) [17] впроваджують забезпечення XBRL фінансової звітності. Приймак О.О. та Щирська О.В. [18] розглядають подання фінансової звітності в форматі XBRL в Україні. Тейлор Е.З. (Taylor E.Z.) та Дзуранін А.С. (Dzuraniin A.C.) [19] робить вступ до розширеної мови звітності про бізнес. Уманців Г.В. та Польовик Є.В. [20] аналізує формування звітності у форматі XBRL.

Метою дослідження є аналіз запровадження формату XBRL та альтернативних форматів для цілей подання фінансової звітності в різних країнах світу, виокремлення відповідних стейкхолдерів, що використовують даний формат, а також визначення подальшого напрямку цифровізації процесу звітування.

Виклад основного матеріалу. Зазвичай названий «штрих-кодами для звітності», XBRL робить звітування точнішим та ефективнішим. Це дозволяє асоціювати унікальні теги з повідомленими фактами, які роблять:

1) люди, що публікують звіти, роблять це з упевненістю, що інформація, що міститься в них, може бути спожита та точно проаналізована;

2) люди, які споживають звіти, щоб перевірити їх на відповідність діловим та логічним правилам, з метою виявлення та уникнення помилок у їх джерелі;

3) люди, які використовують інформацію, щоб зробити це так, як найкраще відповідає їхнім потребам, у тому числі, використовуючи різні мови, альтернативні валюти та у бажаному стилі;

4) люди, які споживають інформацію, роблять це з впевненням, що надані їм дані відповідають набору складних заздалегідь визначених визначень [21].

Міжнародний консорціум XBRL підтримується понад 600 організаціями-членами як приватного, так і державного секторів. Стандарт розроблявся та вдосконалювався протягом більше десяти років і підтримує майже всі види мислимих звітів, забезпечуючи при цьому широкий спектр функцій, що підвищують якість та узгодженість звітів, а також зручність їх використання. XBRL використовується по-різному, для багатьох різних цілей (табл. 1).

Таблиця 1

**Стейкхолдери, що використовують електронний формат звітності
XBRL**

№ з/п	Найменування	Характеристика
1	Регулятори	Фінансові регулятори, яким потрібна значна кількість складної діяльності та інформації про ризики щодо установ, які вони регулюють. Регулятори цінних паперів та фондові біржі, яким потрібно проаналізувати результативність та відповідність перелічених компаній та цінних паперів, а також забезпечити доступність цієї інформації для ринків для споживання та аналізу. Реєстратори підприємств, яким потрібно отримати та зробити загальнодоступними цілий ряд корпоративних даних про приватні та державні компанії, включаючи річну фінансову звітність Податкові органи, які потребують фінансової звітності та іншої інформації про відповідність законодавства компаніям, щоб обробляти та переглядати свої податкові справи. Органи статистичної та монетарної політики, яким потрібна інформація про фінансові результати багатьох різних організацій
2	Компанії	Компанії, яким потрібно надати інформацію одному або декільком з вищезазначених регуляторів. Підприємства, яким потрібно точно переміщувати інформацію в межах складної групи. Ланцюжки постачання, яким потрібно обмінюватися інформацією, щоб допомогти управляти ризиками та вимірювати діяльність
3	Уряд	Державні установи, які спрощують процес звітності підприємств перед урядом та зменшують тяганину, або узгоджуючи визначення даних, або консолідуючи зобов'язання щодо звітності (або і те, і інше). Державні установи, які вдосконалюють урядову звітність шляхом стандартизації способу підготовки та використання зведених звітів або звітів

		про операції в державних установах та / або публікації у відкритому доступі
4	Постачальники даних	Спеціалізовані постачальники даних, які використовують інформацію про ефективність та ризики, опубліковану на ринку, та створюють порівняння, рейтинги та інші інформаційні продукти з доданою вартістю для інших учасників ринку
5	Аналітики та інвестори	Аналітики, які повинні розуміти відносний ризик та ефективність. Інвестори, яким потрібно порівняти потенційні інвестиції та зрозуміти основні показники існуючих інвестицій
6	Бухгалтери	Бухгалтери використовують XBRL на підтримку вимог щодо звітності клієнтів і часто беруть участь у підготовці звітів XBRL

Джерело: складено автором на основі [21]

XBRL дозволяє створювати бізнес-правила, які обмежують те, про що можна повідомляти. Правила бізнесу можуть бути логічними або математичними, або і тим, і іншим. Ці бізнес-правила можна використовувати для:

- 1) припинення надсилання неякісної інформації до регулятора або третьої сторони шляхом запуску укладачем, поки звіт складається;
- 2) зупинення прийняття неякісної інформації регулятором або третьою стороною шляхом запуску в момент отримання інформації. Бізнес-звіти, які не відповідають критичним правилам, можна повернути підготовнику для перегляду та повторного подання;
- 3) позначення або виділення сумнівної інформації, що дозволяє оперативно проводити подальші дії, виправляти або пояснювати;
- 4) створювати коефіцієнти, агрегації та інші види інформації з доданою вартістю на основі наданих фундаментальних даних [21].

Звичайно, XBRL – це не єдиний спосіб передачі даних з місця на місце. Існує ряд альтернатив, які іноді розглядаються регуляторами, урядовими установами та підприємствами, яким потрібно збирати та використовувати значну кількість даних звітів про результати діяльності. Альтернативні формати електронної звітності (табл. 2).

Альтернативні формати електронної звітності

№ з/п	Найменування формату	Характеристика
1	PDF	PDF широко використовується для звітності. Це дозволяє презентації, що створені автором звіту, переміщатися в електронному вигляді, без змін. Однак PDF за своєю суттю є документ-орієнтованим форматом і не дозволяє повторне використання інформації без повторного введення. Корпорація Adobe створила ряд розширень для PDF, щоб дозволити збір даних у формах із фіксованим форматом, однак повторне використання та зміна структури цих форм є складним процесом і вимагає використання цілого ряду запатентованих технологій. Хоча деякі відносно прямі форми зазвичай фіксуються за допомогою цих можливостей, ця технологія не підтримує незалежне визначення термінів, а також більш складні багатовимірні дані. PDF нелегко підтримує передачу даних від системи до системи, а це означає, що його використання для високонадійних звітів обмежено. PDF забезпечує добре зрозумілий механізм забезпечення дотримання формату – зовнішнього вигляду документа та будь-яких даних, що містяться в ньому
2	HTML	HTML – це спосіб форматування сторінок в Інтернеті, який є надзвичайно гнучким і потужним форматом і має низку можливостей форм. Як і PDF, HTML – це, в основному, документ-орієнтований формат, в якому презентація – зовнішній вигляд та інформація на екрані є найвищим вимогам, що підтримується. HTML не підтримує підготовку визначень, а також (без значного програмування) тестування даних, що вводяться у форми. HTML не підтримує передачу даних від системи до системи та передбачає спеціальне програмування для переміщення даних із форм у приймальні системи. Форми HTML корисні для простого збору даних, але не для складних звітів. Звичайно, з додаванням Inline XBRL, HTML може підтримувати звіти про ефективність на основі XBRL, з тим виглядом та стилем, яких шукає підготувач цих звітів
3	XML	XML – це базовий стандарт, розроблений W3C, і саме на цьому базується сам XBRL. Безумовно, можна розробити складні рішення для звітування, використовуючи XML, але програмне забезпечення сторонніх розробників має бути спеціально розроблене для підтримки конкретного словникового запасу, розробленого при розробці рішення. Використання XML не дозволяє використовувати сотні років розробникам, що витрачені на розробку та стандартизацію можливостей XBRL для звітування. Використання XML для звітності орієнтоване на дані, але це не породжує переваг, які пропонує XBRL, включаючи підтримку спеціалізованих підрозділів звітності (таких як валюта та акції), концепцій бухгалтерського обліку (таких як дебет та кредит) або складних взаємозв'язків між звітними термінами, що підтримуються XBRL

4	JSON	JSON – це відносно новий і дуже популярний електронний формат, який використовується для передачі даних, як правило, як альтернатива XML. JSON використовує пари атрибут-дані і дуже легко генерується та споживається завдяки потужній підтримці значної кількості мов програмування. JSON власне не підтримує складні функції перевірки помилок, перевірки та формули, які пропонує XBRL, і як XML, спеціально не розроблений для роботи з даними звітування про ефективність. JSON не підтримує визначення даних та взаємозв'язок даних так само, як XBRL. Його сила полягає в його відносній простоті та продуктивності
5	RDBMS	Реляційні бази даних («СУБД») – це спосіб, яким переважна більшість систем бухгалтерського обліку та ERP керує інформацією та є життєво важливою частиною більшості корпоративних та державних систем. Вони можуть застосовуватися майже до всього, і можуть (за допомогою спеціалізованого програмування) використовуватися для перевірки, а також для визначення даних. Основна проблема, з якою стикаються системи СУБД, полягає в тому, що вони не можуть передавати дані через різні системи СУБД. Як результат, вони, як правило, є сховищем та аналітичним домом даних, як тільки вони передаються у стандартизованому форматі з місця на місце.

Джерело: складено автором на основі [22]

Після ознайомлення з альтернативними форматами електронної звітності пропонується перейти до розповсюдження XBRL у країнах світу (табл. 3).

Кількість установ у розрізі країн світу, що використовують XBRL за 2001 – 2020 рр.

№ з/п	Найменування країни	2001		2005		2008		2010		2014		2017		2018		2019		2020	
		К-ть установ	%, до загальної кількості установ	К-ть установ	%, до загальної кількості установ	К-ть установ	%, до загальної кількості установ	К-ть установ	%, до загальної кількості установ	К-ть установ	%, до загальної кількості установ	К-ть установ	%, до загальної кількості установ	К-ть установ	%, до загальної кількості установ	К-ть установ	%, до загальної кількості установ	К-ть установ	%, до загальної кількості установ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	Австрія	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1	3,22%
2	Австралія	1	100,00%	X	X	X	X	2	33,32%	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
3	Аргентина	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
4	Бельгія	X	X	X	X	X	X	X	X	1	5,26%	1	3,22%	X	X	X	X	1	3,22%
5	Бразилія	X	X	X	X	X	X	X	X	1	5,26%	X	X	X	X	X	X	X	X
6	Болгарія	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1	3,22%
7	Велика Британія	X	X	X	X	X	X	X	X	1	5,26%	2	6,45%	X	X	X	X	X	X
8	Греція	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1	3,22%
9	Грузія	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1	3,22%
10	Данія	X	X	X	X	X	X	X	X	1	5,26%	1	3,22%	X	X	X	X	1	3,22%
11	Естонія	X	X	X	X	X	X	1	16,67%	1	5,26%	2	6,45%	X	X	X	X	1	3,22%
12	Ізраїль	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
13	Індія	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1	7,69%	1	7,69%	X	X
14	Індонезія	X	X	X	X	X	X	X	X	1	5,26%	2	6,45%	X	X	X	X	X	X
15	Ірландія	X	X	X	X	X	X	X	X	1	5,26%	1	3,22%	X	X	X	X	1	3,22%
16	Ісландія	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1	3,22%
17	Іспанія	X	X	2	66,67%	3	50,00%	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1	3,22%

18	Італія	X	X	X	X	1	16,67%	X	X	X	X	X	X	1	7,69%	1	7,69%	1	3,22%
19	Канада	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
20	Катар	X	X	X	X	X	X	X	X	1	5,26%	X	X	X	X	X	X	1	3,22%
21	Кіпр	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1	3,22%
22	Китай	X	X	X	X	X	X	1	16,67%	1	5,26%	2	6,45%	X	X	X	X	X	X
23	Колумбія	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1	3,22%
24	Коста Ріка	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
25	Кувейт	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1	3,22%	X	X	X	X	X	X
26	Латвія	X	X	X	X	X	X	X	X	1	5,26%	1	3,22%	X	X	X	X	1	3,22%
27	Литва	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1	3,22%
28	Ліхтенштейн	X	X	X	X	X	X	X	X	1	5,26%	1	3,22%	X	X	X	X	X	X
29	Люксембург	X	X	X	X	X	X	X	X	1	5,26%	X	X	X	X	X	X	1	3,22%
30	Малайзія	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1	7,69%	1	7,69%	X	X
31	Мальта	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1	
32	Маврікій	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	2	6,45%	X	X	X	X	X	X
33	Мехіко	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1	3,22%	X	X	X	X	X	X
34	Нідерланди	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	3	12,99%	4	30,79%	4	30,79%	1	3,22%
35	Німеччина	X	X	X	X	X	X	X	X	1	5,26%	1	3,22%	1	7,69%	1	7,69%	1	3,22%
36	Нова Зеландія	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
37	Норвегія	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1	7,69%	1	7,69%	1	3,22%
38	Об'єднані Арабські Емірати	X	X	X	X	X	X	X	X	1	5,26%	X	X	X	X	X	X	X	X
39	Пакистан	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
40	Перу	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
41	Південна Африка	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1	7,69%	1	7,69%	X	X
42	Південна Корея	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

43	Польща	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	2	6,45%	X	X	X	X	X	X
44	Португалія	X	X	X	X	X	X	X	X	1	5,26%	1	3,22%	X	X	X	X	1	3,22%
45	Російська Федерація	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1	7,69%	1	7,69%	X	X
46	Румунія	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1	3,22%
47	Саудівська Аравія	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
48	Сінгапур	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
49	Словакія	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1	3,22%
50	Словенія	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1	3,22%
51	Тайвань	X	X	X	X	X	X	1	16,67%	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
52	Тайланд	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
53	Турція	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1	3,22%	X	X	X	X	X	X
54	Угорщина	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1	3,22%
55	Україна	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
56	Уругвай	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
57	Фінляндія	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1	3,22%	X	X	X	X	1	3,22%
58	Франція	X	X	X	X	X	X	1	16,67%	X	X	2	6,45%	X	X	X	X	1	3,22%
59	Хорватія	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1	3,22%
60	Чехія	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1	3,22%
61	Чілі	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
62	Швеція	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1	3,22%	1	7,69%	1	7,69%	1	3,22%
63	США	X	X	1	33,33%	X	X	X	X	X	X	X	X	1	7,69%	1	7,69%	X	X
64	Японія	X	X	X	X	2	33,33%	X	X	X	X	1	3,22%	X	X	X	X	X	X
Σ	Разом:	1	100,00%	3	100,00%	6	100,00%	6	100,00%	19	100,00%	31	100,00%	13	100,00%	13	100,00%	31	100,00%

Джерело: складено за даними <https://www.xbrl.org/the-standard/why/xbrl-project-directory/>

X – дані за відповідний період відсутні

У 2001 р. за даними веб-сайту <https://www.xbrl.org> формат XBRL застосовувала 1 установа з усіх країн світу і бачимо поступове збільшення їх кількості із року в рік, що вже у 2020 р. становило 31 установ. Це свідчить про зростання інтересу до застосування формату XBRL в усіх країнах світу для цілей складання фінансової звітності.

Проаналізуємо динаміку застосування формату XBRL за 2001 – 2020 рр. у світі, що наведено в табл. 4.

Таблиця 4

**Аналіз динаміки застосування XBRL установами
за 2001-2020 рр. у світі**

№ з/п	Показник	Роки										
		2001	2005	2006	2007	2008	2010	2014	2017	2018	2019	2020
1	Застосування установами XBRL, од.	1	3	2	7	6	6	19	31	13	13	31
2	Абсолютний приріст, од.	X	2	-1	5	-1	-	13	12	-18	-	18
3	Темп зростання, %	X	300	66,67	350	85,71	-	316,67	163,15	41,93	-	238,46
4	Темп приросту, %	X	200	-33,33	250	-14,28	-	216,67	63,15	-58,06	-	138,46

Джерело: складено автором на основі табл. 3

Як видно із табл. 4 у 2005 р. темп приросту кількості застосування XBRL установами склав 200 %, у 2006 р. – -33,33 %, у 2007 р. – 250 %, у 2008 р. – - 14,28 %, у 2010 р. – 0 % (відсутній приріст), у 2014 р. – 216,67 %, у 2017 р. – 63,15 %, у 2018 р. – -58,06 %, у 2019 р. – 0 % (відсутній приріст), у 2020 р. – 138,46 %, що в свою чергу характеризується стрімким поширенням електронного формату XBRL для цілей складання звітності, зокрема фінансової звітності.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Таким чином, в процесі проведеного дослідження виділені стейкхолдери, що використовують електронний формат звітності XBRL, а саме: 1) регулятори; 2) компанії; 3) уряд; 4) постачальники даних; 5) аналітики та

інвестори; б) бухгалтери, що дозволило охарактеризувати їх інформаційні потреби.

Надано характеристику альтернативних форматів цифрової звітності (PDF, HTML, XML, JSON, RDBMS), що забезпечать управлінський персонал необхідною інформацією щодо доцільності їх застосування у вітчизняну та міжнародну практику звітування.

Проаналізовано кількість установ у розрізі країн світу, що використовують XBRL та динаміку його застосування установами за 2001 – 2020 рр. у світі.

Порушені в статті питання не є вичерпними й потребують доповнень, змін, уточнень та конкретизації.

В подальших наукових дослідженнях пропонується зосередити увагу на розробці єдиної таксономії інтегрованої звітності. Це дасть змогу впровадити такий формат як XBRL при поданні інтегрованої звітності всім зацікавленим стейкхолдерам.

Література

1. Бойко Р. Цифрова фінансова звітність: XBRL – новий стандарт представлення // Актуальні проблеми розвитку обліку, аналізу, контролю і оподаткування у контексті Європейської інтеграції та сучасних викликів глобалізації : матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції / [відповідальні за випуск: проф. Куцик П.О., проф. Бачинський В.І.]. Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2018. С. 30-31.
2. Кузнецова С.О., Борисенко А.О. Розкриття інформації про основні засоби під час формування звітності у форматі XBRL // Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. 2018. Т. 23, Вип. 4. С. 143-148.
3. Брыкин А.В. Отчетность в формате XBRL: опыт подготовки.

- Корпоративная финансовая отчетность // Международные стандарты. 2016. № 3. URL: <https://finotchet.ru/articles/932> (дата звернения 07.01.2021).
4. Булыга Р.П., Сафонова И. В. XBRL как цифровой формат отчетности экономических субъектов: международный опыт и российская практика // Учет. Анализ. Аудит. = Accounting. Analysis. Auditing. 2020. Т.7. № 3. С. 6-17.
 5. Быковская Е., Юзефальчик И. Новый формат представления финансовой отчетности–XBRL: преимущества и необходимость внедрения // Банковский вестник. 2016. № 10, С. 32-39.
 6. Вакун О.В., Городиский М.П., Грабчук І.Л., Соловйов Б.С. Проблеми впровадження стандарту звітності XBRL // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2020. Вип. 2(46). С. 3-8.
 7. Городецкая О.Ю., Гобарева Я.Л. Формат XBRL и особенности его применения в России // Вестник Тульского филиала Финуниверситета. 2018. № 1. С. 389–390.
 8. Жукова Н.В., Яровава В.В., Воробьева Е.В. XBRL как новый формат отчетности экономических субъектов // Вестник образовательного консорциума Среднерусский университет. Серия: Экономика и управление. 2019. № 13. С. 10–13.
 9. Оленьков Д. XBRL как новый формат раскрытия информации в России // Вестник центра раскрытия информации. 2014. № 31. С. 20–24.
 10. Корот С. Реальность XBRL // Современные страховые технологии. 2018. № 4. С. 68–71.
 11. Лялькова Е.Е. Международный и российский опыт использования формата XBRL // Экономические науки. 2020. № 182. С. 137–143.
 12. Малиновская Н.В. Тенденции развития публичной отчетности в

- условиях цифровизации // Международный бухгалтерский учет. 2020. Т. 23, № 5. С. 484 – 502.
13. Морозова Т.В., Сафонова Э.Г., Калачева О.Н. Оценка влияния на таксономию МСФО-отчетности формата XBRL // Азимут научных исследований: экономика и управление. 2018. Т. 7. № 2. С. 237–241.
 14. Нестерова Д.А. Стандарт XBRL: перспективы перехода для российских компаний // Экономика и бизнес: теория и практика. 2018. №4. С. 178-183.
 15. Озеран А.В. Теорія та методологія формування фінансової звітності підприємств: монографія. К.: КНЕУ, 2015. 471 с.
 16. Островська О.А. Технологія XBRL: обробка бізнес-інформації в умовах глобалізації світової економіки // Корпоративні фінанси: проблеми та перспективи інноваційного розвитку: матеріали I Міжнар. наук.-практ. конф., 21 черв. 2017 р. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана»; оргком.: В. К. Хлівний (голова) та ін. Електрон. текст. дані. Київ: КНЕУ, 2017. С. 70–73.
 17. Plumlee R.D., Plumlee M.A. Assurance on XBRL for Financial Reporting // Accounting Horizons. 2008. Value 22. Issue 3. PP. 353–368.
 18. Приймак О.О., Щирська О.В. Подання фінансової звітності в форматі XBRL в Україні // Розвиток системи обліку, аналізу та аудиту в Україні: теорія, методологія, організація: збірник тез доповідей учасників XVIII Всеукраїнської наукової конференції. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2020. С. 38-41.
 19. Taylor E.Z., Dzurainin A.C. Interactive Financial Reporting: An Introduction to eXtensible Business Reporting Language (XBRL). 2010. Value 25. Issue 1. PP. 71–83.
 20. Уманців Г.В., Польовик Є.В. Формування звітності у форматі XBRL // Економічний вісник університету. 2020. Вип. 46. С. 95-102.

21. An Introduction to XBRL. URL: <https://www.xbrl.org/the-standard/what/an-introduction-to-xbrl/> (дата звернення 08.01.2021).
22. Alternative Formats. URL: <https://www.xbrl.org/the-standard/what/the-standard-for-reporting/alternative-formats/> (дата звернення 10.01.2021).

References

1. Boiko, R. (2018). Tsyfrova finansova zvitnist: XBRL – novyi standart predstavleniia [Digital Financial Reporting: XBRL is a new standard of presentation] // Aktualni problemy rozvytku obliku, analizu, kontroliu i opodatkuvannia u konteksti Yevropeiskoi intehratsii ta suchasnykh vyklykiv hlobalizatsii: materialy VIII Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii. Lviv: Vydavnytstvo Lvivskoho torhovelno-ekonomichnoho universytetu, PP. 30-31 [in Ukraine].
2. Kuznetsova, S.O., Borysenko, A.O. (2018). Rozkryttia informatsii pro osnovni zasoby pid chas formuvannia zvitnosti u formati XBRL [Disclosure of information about fixed assets during the reporting in XBRL format] // Visnyk Odeskoho natsionalnoho universytetu. Seria: Ekonomika. T. 23, Vyp. 4. PP. 143-148 [in Ukraine].
3. Brykin, A.V. (2016). Otchetnost v formate XBRL: opyt podgotovki [XBRL Reporting: The Preparation Experience] // Korporativnaya finansovaya otchetnost. Mezhdunarodnye standarty. № 3. URL: <https://finotchet.ru/articles/932> [in Russian].
4. Bulyga, R.P., Safonova, I.V. (2020). XBRL kak czifrovoj format otchetnosti ekonomicheskikh subektov: mezhdunarodnyj opyt i rossijskaya praktika [XBRL as a digital reporting format for economic entities: international experience and Russian practice] // Uchet. Analiz. Audit. = Accounting. Analysis. Auditing. T.7. № 3. PP. 6-17 [in Russian].
5. Bykovskaya, E., Yuzefalchik, I. (2016). Novyj format predstavleniya finansovoj otchetnosti–XBRL: preimushhestva i neobkhodimost

- vnedreniya [New Financial Reporting Format - XBRL: Benefits and Need for Implementation] // *Bankovskij vestnik*. №10. PP. 32-39 [in Russian].
6. Vakun, O.V., Horodyskyi, M.P., Hrabchuk I.L., Soloviov, B.S. (2020). Problemy vprovadzhennia standartu zvitnosti XBRL [Problems with the XBRL validity standard] // *Problemy teorii ta metodolohii bukhhalterskoho obliku, kontroliu i analizu*. Vyp. 2(46). PP. 3-8 [in Ukraine].
 7. Gorodeczkaya, O.Yu., Gobareva, Ya.L. (2018). Format XBRL i osobennosti ego primeneniya v Rossii [XBRL format and peculiarities of its application in Russia] // *Vestnik Tul'skogo filiala Finuniversiteta*. № 1. PP. 389–390 [in Russian].
 8. Zhukova, N.V., Yarovova, V.V., Vorobeva, E.V. (2019). XBRL kak novyi format otchetnosti ekonomycheskykh subektov [XBRL as a new reporting format for economic agents] // *Vestnyk obrazovatel'nogo konsortsyuma Srednerusskyi unyversytet. Seryia: Ekonomyka y upravlenye*. № 13. PP. 10–13 [in Russian].
 9. Olenkov, D. (2014). XBRL kak novyj format raskrytiya informaczii v Rossii [XBRL as a new format of disclosure in Russia] // *Vestnik centra raskrytiya informaczii*. № 31. PP. 20–24 [in Russian].
 10. Korop, S. (2018). Realnost XBRL [XBRL Reality]. *Sovremennye strakhovye tekhnologii*. № 4. PP. 68–71 [in Russian].
 11. Lyalkova, E.E. (2020). Mezhdunarodnyj i rossijskij opyt ispolzovaniya formata XBRL [International and Russian experience of using the XBRL format] // *Ekonomicheskie nauki*. № 182. PP. 137–143 [in Russian].
 12. Malinovskaya, N.V. (2020). Tendenczii razvitiya publichnoj otchetnosti v usloviyakh czifrovizaczii [Trends in the development of public reporting in the context of digitalization] // *Mezhdunarodnyj bukhgalterskij uchet*. T. 23, № 5. PP. 484-502 [in Russian].
 13. Morozova, T.V., Safonova, E.G., Kalacheva, O.N. (2018). Oczenka vliyaniya na taksonomiyu MSFO-otchetnosti formata XBRL [Assessing the

- impact of the XBRL format on IFRS reporting taxonomy] // Azimut nauchnykh issledovaniy: ekonomika i upravlenie. T. 7. № 2. PP. 237–241 [in Russian].
14. Nesterova, D.A. (2018). Standart XBRL: perspektivy perekhoda dlya rossijskikh kompanij [XBRL Standard: Transition Prospects for Russian Companies] // Ekonomika i biznes: teoriya i praktika. №4. PP. 178-183 [in Russian].
 15. Ozeran, A.V. (2015). Teoriya ta metodologiya formuvannya finansovoyi zvitnosti pidpriyemstv [Theory and methodology for the formulation of the financial viability of enterprises]: monografiya. K.: KNEU. 471 p. [in Ukraine].
 16. Ostrovska, O.A. (2017). Tekhnolohiia XBRL: obrobka biznes-informatsii v umovakh hlobalizatsii svitovoi ekonomiky [XBRL technology: processing of business information in the minds of the globalization of the light economy] // Korporatyvni finansy: problemy ta perspektyvy innovatsiinoho rozvytku: materialy I Mizhnar. nauk.-prakt. konf., 21 cherv. 2017 r. / M-vo osvity i nauky Ukrainy, DVNZ «Kyiv. nats. ekon. un-t im. Vadyma Hetmana»; orhkom.: V. K. Khlivnyi (holova) ta in. Elektron. tekst. dani. Kyiv: KNEU. PP.70–73 [in Ukraine].
 17. Plumlee, R.D., Plumlee, M.A. (2008). Assurance on XBRL for Financial Reporting // Accounting Horizons. Value 22. Issue 3. PP. 353–368 [in English].
 18. Pryimak, O.O., Shchyrskaya, O.V. (2020). Podannia finansovoi zvitnosti v formati XBRL v Ukraini [Presentation of financial performance in XBRL format in Ukraine] // Rozvytok systemy obliku, analizu ta audytu v Ukraini: teoriia, metodolohiia, orhanizatsiia: zbirnyk tez dopovidei uchasnykiv KhVIII Vseukrainskoi naukovoï konferentsii. Kyiv: DP «Inform.-analit. ahentstvo». PP. 38-41 [in Ukraine].
 19. Taylor, E.Z., Dzurainin, A.C. (2010). Interactive Financial Reporting: An

- Introduction to eXtensible Business Reporting Language (XBRL). Value
25. Issue 1. PP. 71–83 [in English].
20. Umantsiv, H.V., Polovyk, Ye.V. (2020). Formuvannia zvitnosti u formati
XBRL [Formation of value in the XBRL format] // *Ekonomichniy visnyk
universytetu*. Vyp. 46. PP. 95-102 [in Ukraine].
21. An Introduction to XBRL. URL: [https://www.xbrl.org/the-
standard/what/an-introduction-to-xbrl/](https://www.xbrl.org/the-standard/what/an-introduction-to-xbrl/) [in English].
22. Alternative Formats. URL: [https://www.xbrl.org/the-standard/what/the-
standard-for-reporting/alternative-formats/](https://www.xbrl.org/the-standard/what/the-standard-for-reporting/alternative-formats/) [in English].